

TORHAMNS SAMHÄLLSFÖRENING

INFORMATION OM HÄNDELSER KRING NATURSTIGEN SOM NU FÅTT NAMNET ÖRNASTIGEN

Nedan kallas stigen vid olika namn såsom vandringsled, naturstig, strövstig, Gollahallastig och Örnastigen som blev det slutliga namnet.

Med anledning av diskussioner på sociala medier redovisas här samhällsföreningens agerande i frågan kring den uppkomna situationen där markägaren av Torhamn 11:18 på sin mark har blockerat den gamla ursprungliga stigen med två stora rishögar samt byggt upp stenmuren (mellan 11:18 och 11:2), som sedan länge var nedrasad på övergångstället, till en höjd ca 30 cm högre än övriga delar av muren. Extra stenar har lagts på, dessa känns igen på att de inte är beväxta med lav och är relativt runda vilket gör muren instabil.

Personerna som nedan nämns vid förnamn:

Lotta	Ann-Charlotte Kullberg ordförande
Ann-Marie	Ann-Marie Karlsson ledamot i styrelsen senare suppleant
JJ	Jan Johansson sekreterare
Thomas W	Thomas Widerström Kassör
Ann-Marie N	Ann-Marie Nordström kommunens landsbygdsutvecklare
Carl-Martin	Carl-Martin Lanér kommundirektör
ÅM	Årsmöte

HISTORIK

Genom tiden har föreningen fått flera påstötningar om att röja upp den gamla stigen som går mellan Torhamns hamn och Gisslevik över berget på Örnabben (på kartan ibland kallad Öknanabben).

Stigen har gamla anor och har i vart fall funnits sedan 1930-talet och förmodligen ännu tidigare då man här bröt sten ur bergen och hade en del utskeppning härifrån vilket en hel del gamla stenbrott och stenbryggor vittnar om.

Föreningen har därför tagit med detta i Utvecklingsplanen för Torhamn och Torhamns hamn (2017-2020).

För att förverkliga stigen har Karlskrona kommun lovat stå för kostnaderna av själva röjningen (38 500 kr) samt materialkostnaderna (10 676 kr).

Föreningen har stått för planering, kontakten med markägarna, snitsling av stigen, virkesberäkningar, virkeshantering och utmärkning av stigen.

Karlskrona kommuns mark och exploateringsjurist har satt ihop ett skötselavtal vilket tre av fyra markägare har undertecknat.

Hela stigen ligger helt inom strandskyddat område med ett maximalt avstånd till strandlinjen på ca 80-90 meter. I det omedelbara närområdet råder också utvidgat strandskydd.

På fastigheten 11:18 ligger den gamla ursprungliga nu blockerade vandringsstigen på ca 10-15 meter från strandlinjen. På denna fastighet som omfattar drygt 13 600 kvadratmeter har inga som helst åtgärder vidtagits eftersom här fanns en tydlig och välanvänd stig, samt att markägaren dessutom motsatt sig alla åtgärder på hans mark.

HÄNDELSER

30/3-17 Styrelsemöte

Önskemål från medlemmar om att man skulle röja upp stigen mellan hamnen och Gisslevik från medlemmar.

7/12-17 Styrelsemöte

Styrelsen har funderingar kring en vandringsled från hamnen till campingplatsen i Gisslevik. Beslutades att tidigt på våren samlas och gå längs den tänkta leden. Tillfrågade markägare har ställt sig positiva. Återstår en som är allvarligt sjuk. (Den ena ägaren av 11:2).

2/5-18 Styrelsemöte

Beslutade att träffas i hamnen på lördagen den 5/5 kl.0900 för att provgå en tänkt strövstig.

Under 2017-2018

Vid två olika tillfällen tillfrågades ägaren av 11:18 av styrelsen om sin syn på stigen längs med strandlinjen. Vid båda tillfällena sa han att han inte hade någonting emot att folk gick över hans mark och att han inte kunde hindra det med tanke på Allemansrätten, dock utan större entusiasm.

5/6-18 Styrelsemöte

Lotta berättade för ägaren av 7:26 om bakgrunden till projektet och om hur det var tänkt. Han ställde sig positiv till det hela men påtalade vikten av att ha bra, långsiktiga och hållbara avtal med markägarna som även fungerar vid ägarbyte samt klara besked från olika myndigheter. Han ville heller inte ha stigen upp mot gården utan ungefär i den sträckning som finns utlagd på kartan. Ann-Marie har varit i kontakt med olika representanter för Länsstyrelsen och Kommunen inklusive kommundirektören, samtliga är positiva. Beslutades att ta kontakt med alla markägare (fyra stycken). Lotta talar med ägaren av 11:18 och ber samtidigt om kontaktuppgifter till ägaren av Torhamn 11:2 (en dansk medborgare). Möte med representant från Länsstyrelsen sker den 13 juni.

Juni 2018

Lotta informerat ägaren av 11:18 och hans fru och fått en del kontaktuppgifter till ägarna av 11:2. Ett bra samtal som avslutades i god ton.

29/8-18 Styrelsemöte

Det avtal som Ann-Marie tagit fram med hjälp av en jurist på kommunen godkändes inte av ägaren av 7:26. Han menar att det måste vara en jurist från mark och exploateringsenheten som gör avtalet. Denna jurist är svår att nå, men Lotta kommer att jaga rätt på honom så att vi kommer vidare. En annan svårighet är att få tag i arvingarna av Torhamn 11:2 (en av ägarna är avliden). Lotta har försökt att få tag på någon som vet utan att lyckas. När avtalet är klart kommer detta att skickas till aktuell adress.

3/10-18 Styrelsemöte

Ann-Marie har i samarbete med en kommunjurist tagit fram ett skötselavtal för strövstigen. Avtalet är även godkänt av ägarna av 7:26. Avtalet har nu skickats till alla berörda markägare. Osäkerhet råder med den danska markägaren som inte har kunnat nås via telefon. Föreningen avvaktar nu att undertecknade avtal skall returneras. Löfte om finansiering (44250 kr) har getts av landsbygdsutvecklaren Ann-Marie Nordström som är väldigt positiv till projektet. Pengarna ska täcka alla materielkostnader. Länsstyrelsen har lovat att hjälpa till med arbetena (så kallade gröna jobb).

1/10-18

Markägaren av 11:48 Karlskrona kommun undertecknat skötselavtalet.

8/10-18

Markägaren av 11:2 undertecknat skötselavtalet.

21/10-18

Markägarna av 7:26 undertecknat skötselavtalet.

7/11-18 Styrelsemöte

Tre av fyra markägare har nu undertecknat skötselavtalet som är nödvändigt för att få bidrag och arbeten utförda. Vissa omständigheter gör att den fjärde markägaren inte vill underteckna avtalet, varför det beslutades att kontakta honom för att förtydliga avtalets innehåll.

5/12-18 Styrelsemöte

Röjning av stigen är tänkt att ske med hjälp av personer som är anställda genom Länsstyrelsen. De pengar som Länsstyrelsen kan avsätta för dessa s.k. "Gröna arbeten" kommer från regeringen. Ett i skrivande stund osäkert parlamentariskt läge gör att det råder osäkerhet om när eventuellt nya sådana pengar dyker upp. Allt detta tillsammans gör att föreningen tills vidare avvaktar utvecklingen men är fast besluten att fortsätta handläggningen senare.

15/1-19 Styrelsemöte

Ann-Marie summerade läget enligt nedan:

Vid styrelsemötet 15 januari 2019 delade Ann-Marie med sig av ett samtal hon på uppdrag av styrelsen haft med ägaren av 11:18 angående stigen. Samtalet ägde rum hos denne som hon ringt till och frågat om det var ok att komma.

Han var från början mycket bestämd med att han var emot den planerade stigen. Han framförde en hel del argument såsom nedskräpning, försämring av värdet på hans fastighet m.m.

Beträffande värdet på hans fastighet klargjorde Ann-Marie att den överenskommelse som var aktuell endast gällde mellan nuvarande fastighetsägare och Samhällsföreningen.

Ann-Marie frågade om Samhällsföreningen kunde få sätta upp en övergång över stenvuren vilket han bestämt motsatte sig.

Han sa dock flera gånger att han inte kunde hindra någon från att gå över fastigheten eftersom Allemansrätten gäller.

Samtalet avslutades i god ton med följande överenskommelse:

- **Inga markeringsstolpar får sättas upp på Torhamn 11:18**
- **Ingen övergångstrappa på stenvuren**
- **Ingen röjning får genomföras på Torhamn 11:18**

Denna överenskommelse har Samhällsföreningen till fullo hållit fast vid.

21/2-19 Möte med kommunen punkt 4.

Naturstig:

Ann-Marie N bad föreningen om hjälp med att göra en del av arbetena eller att ta fram offert från någon lokal entreprenör eftersom Kommunens arbetslag redan är upptaget med ARK56-lederna. Ann-Marie berättade att hon hade kontakt med arbetsförmedlingen för att se om det finns någon möjlighet att hitta någon lösning där. Carl-Martin sa att oftast så finns det problem med att få tag i någon arbetsledare, men att det kanske finns någon lokal sådan att anlita. Förslag kom fram om att tillfråga "Bröderna Carlssons Skogsservice" om offert.

21/2-19 Styrelsemöte

Beslutades att be Bröderna Carlsson om en offert, Lotta kontaktar. JJ lämnar karta samt visar var naturstigen är tänkt.

13/3-19

Snitsling av stigen.

18/3-19

Fått offert på röjning av stigen från Bröderna Carlssons Skogsservice (38 500 kr).

19/3-19

Skickat offerten till Ann-Marie N.

20/3-19

Ann-Marie Nordström har godkänt offerten för röjningen via mail.
På begäran skickat ny kalkyl på virkesåtgång till Ann-Marie N. (20 000 kr)

21/3-19

Förslag från Ann-Marie N om invigning av stigen under friluftsvveckan för ARK56.

24/3-19

Avsiktsförklaring om att hålla stigen öppen skriven på kommunens begäran.
Avtal med bröderna Carlsson skrivet.

24/3-19 Årsmöte

§16 Information från styrelsen:

Information om planerad naturstig mellan Torhamns hamn och Gisslevik över Gollahalla och Örnanabben. Beviljade bidrag är 38 500 kr för röjning samt ett maxbelopp på 20 000 kr för material.

3/4-19 Styrelsemöte

Rådande Läge: Stigen är snitslad. Bröderna Carlssons Skogsservice har lämnat offert (38500 kr inkl. moms). Kommunen har godkänt offerten. Bröderna har gått stigen ihop med de största markägarna och fått godkänt med någon liten justering. Virket har kommunen tidigare tagit på sig att betala. Ny kostnadsberäkning för virket lämnad till kommunens landsbygdsutvecklare Ann-Marie Nordström. Ny landar på 20000 kr med beräknad stor marginal (gamla med spången låg på 44000 kr). Virket är hämtat och ligger hemma hos John Carlsson (kostnad hitintills 10676 kr). Arbetena påbörjas under vecka 15. Beslutades att inviga stigen i samband med ARK56 den 1/6 med någon aktivitet nere i hamnen kanske en tipspromenad.

8/4-19

Röjning av stigen påbörjad.

23/4-19

Stigen klar

25/4-19

En av markeringsstolparna på Kommunens mark (11:48) i gränsen mot 11:18 har försvunnit. Kommunen har lovat att visa var gränsen går, men inget har hänt. Föreningen vill inte sätta ut någon ny stolpe förrän gränslinjen är säkert fastställd.

29/4-19

Mailat fakturor, avsiktsförklaring, avtalet med bröderna Carlssons Skogsservice samt deras offert med begäran om utbetalning av beviljade medel till Ann-Marie Nordström enligt överenskommelse.

3/5-19

På förmiddagen den 3 maj 2019 får en av styrelsemedlemmarna ett samtal från ägaren till fastigheten 11:18. Innehållet och tonfallet uppfattas som mycket argt, högljutt och hotfullt, utan någon som helst möjlighet att kommentera eftersom uppringaren avslutar samtalet.

I tidsmässig närhet till detta samtal blev också en av valberedningens medlemmar uppringd av markägaren av 11:18. Denne blev också utsatt för ett mycket argt och högljutt telefonsamtal där han förklarade att han avsåg sig sitt medlemskap och sitt uppdrag i föreningen som en av julgranståndarna.

8/5 -19 Styrelsemöte

Invigning sker den 1/6 kl. 1300 med klippande av band och tipspromenad. Under tipspromenaden vill föreningen också ha in namnförslag. Stigen är redan väldigt uppskattad och välbesökt, men dock finns det lite smolk i glädjebägaren i form av missnöjesyttringar och hot om rättsliga åtgärder mot enskilda medlemmar. Detta kommer från den markägare som inte ville teckna ett avtal med föreningen.

Sträckan på hans mark som är ca 90 meter lång är inte utmärkt som stig och det har inte heller gjorts några som helst åtgärder på denna del. Styrelsens uppfattning är att Allemansrätten råder och att man inte kan gå in och göra några åtgärder utan ett giltigt avtal. Styrelsen beslutade att inte bemöta argumenten för att inte förvärra situationen, utan avvakta utvecklingen. Tipspromenaden startar i Torhamns hamn och slutar vid Gissleviks camping med grillkorv m.m.

Föreningen står för kostnaden.

29/5-19

Stigen blockerad med två "strategiskt placerade" rishögar samt förhöjd stenmur.

1/6-19

Invigning av stigen med klippande av band, tal av ordföranden samt en tipspromenad från Torhamns hamn där ca 55 personer deltog. Föreningen bjöd på grillkorv efter promenaden. Insamling av namnförslag gjordes.

Tipspromenaden var ursprungligen planerad att gå till Gisslevik med korvgrillning där, men eftersom den blivit blockerad så valde styrelsen att vända promenaden vid gränsen mot 11:18 och ha korvgrillningen i Torhamns hamn.

1/6-19

Första inlägget på sociala medier.

3/6-19 Styrelsemöte

Invigningen blev lyckad med ca 55 personer som deltog. Efter att ha gått igenom inkomna namnförslag beslutade styrelsen att stigen ska kallas för **ÖRNASTIGEN** med motiveringen att den går över berget på Örnabben även kallat Örnabbsberget.

Styrelsen var enig om sin syn på att både Allemansrätten och Strandskyddet har åsidosatts i och med att markägaren försökt förhindra passage över 11:18 längs stranden. Beslutades om ett nytt möte för att göra en förteckning över händelseförloppet och sedan redovisa projektet för Kommunen som berörd myndighet.

Bedömdes att utsikterna för att markägaren skulle ändra sig är små.

7/6-19

Arbetsmöte för att teckna ner det som har hänt kring stigen.

Beslutades också att Thomas W. tar kontakt med markägaren av 11:18 för att få honom att tänka om innan styrelsen redovisar projektet.

9/6-19

Thomas W träffat markägaren för att försöka få till en lösning och för att få hans syn på den uppkomna situationen.

Han är inte beredd att tänka om utan vill att stigen ska vända vid hans stenmur och att stolpmarkeringen på 11:2 ska tas bort. Fortfarande mycket arg och på något sätt kränkt och i tron att han har rätt att stoppa passage över hans mark på den sedan långa tider använda stigen. Förnekade också att han tidigare hade sagt att det var ok att passera över hans mark

Slutsatsen är att markägaren av 11:18 har ändrat ståndpunkt och hävdar nu att han har rätt att stoppa passage över Torhamn 11:18.

10/6-19

Redovisat projektet för kommundirektör Carl-Martin Lanér och

Landsbygdsutvecklaren Ann-Marie Nordström och informerat om den uppkomna situationen eftersom Kommunen har finansierat röjningsarbete och material till stenmursövergångar och broar.

17/6-19

Lotta blivit uppringd av Länsstyrelsen. En privatperson har anmält att framkomligheten är blockerad. Länsstyrelsen kommer att besöka 11:18 torsdagen 20/6 för att bilda sig en uppfattning om situationen.

Lotta informerade om föreningens arbete med stigen och om den uppkomna situationen. Lämnat telefonnummer till JJ för ytterligare information och kartor om så behövs. Även JJ blivit uppringd av Länsstyrelsen.

26/6

Lämnat vår beskrivning "HÄNDELSER KRING NATURSTIGEN" via mail till Jessica Myrhage på Länsstyrelsen.

Lotta och JJ blev uppringda av Jessica som ville ha in vår skriftliga syn på saken. "HÄNDELSER KRING NATURSTIGEN" insänd av JJ via mail.

SUMMERING OCH ARGUMENT

Avsikten är att alla obehindrat ska kunna passera i strandskyddszonen över samtliga fastigheter även Torhamn 11:18.

Styrelsen menar att både Allemansrätten och Strandskyddslagen stöder detta då inga ingrepp har skett på den fastigheten.

Torhamn 11:18 omfattar drygt 13 600 kvadratmeter. Största delen av fastigheten är vildvuxen hagmark och kan inte hävdas som tomtmark och även om så vore har man rätt att kunna passera invid stranden som inte får stängas av.

På grund av avståndet till bostadshuset är hemfridszonen inte heller påverkad. Störningsmomentet torde vara marginellt eftersom att man från stigen endast kan se en begränsad del av bostadshuset nerifrån den ursprungliga stigen.

För att undvika rasering av stenmuren och för att underlätta passagen bör en stenmursövergång byggas över muren och rishögarna avlägsnas.

Det torde också vara bättre för markägaren om alla höll sig till en markerad stig i stället för att ströva fritt runt. Så en markering av stigen hade varit en fördel.

När föreningen valde att gå vidare med genomförandet av stigen trots att markägaren av 11:18 inte hade skrivit under skötselavtalet gjorde vi det på grundval av dessa orsaker:

- **Han sa vid fem olika tillfällen att han inte kunde hindra folk från att gå på stigen över hans mark enligt Allemansrätten.**
- **Inga åtgärder skulle ske på hans mark enligt överenskommelsen med honom (den 15/1-19) och därmed var det inte absolut nödvändigt att ha ett skötselavtal med honom även om det hade varit bättre.**
- **Stenmuren var på ett ställe sedan lång tid nedrasad och fungerade som naturligt övergångsställe (innan den tre dagar innan invigningen blev lagad), så någon stenmursövergång var inte helt nödvändig även om det hade varit att föredra.**
- **Enligt Strandskyddslagen har man rätt att passera över annans mark i strandskyddszonen som sträcker sig 100 meter från strandlinjen in mot land och 100 meter ut i havet. Lagen kom till 1950.**
- **Allemansrätten ger också rätten att passera över annans mark under ansvar.**
- **Stigen är egentligen en i flera generationer använd gammal stig som nu har gjorts i ordning.**

Den 10 juni och framåt

Flera inlägg på sociala medier från personer som av förklarliga skäl inte är insatta i händelseförloppet och som kanske inte heller är helt bekanta med Allemansrätten och Strandskyddslagen.

Eftersom föreningen inte kommer att föra någon dialog i sociala medier lägger vi ut denna information på samhällsföreningens hemsida.

Med informationen hoppas vi att vi har lyckats klargöra händelseförloppet kring Örnastigen så att de diskussioner som pågår på sociala medier kan få ett sakligt innehåll.

Vi vill också uppmana folk att besöka stigen för att skaffa sig en egen uppfattning om den.

Samhällsföreningens uppfattning är att projektet är väl genomarbetat och att vi på alla punkter har tagit hänsyn till gällande lagar, gett utförlig information till alla parter och fått mycket positiva synpunkter för vårt arbete.

Vi avvaktar nu Länsstyrelsens utredning i ärendet som initierats av en privatperson på grund av utlagda rishinder.

Föreningen beklagar den i vissa sammanhang hätska tonen men föreningen har gjort vad den kan för att undvika den.

Styrelsen Torhamns Samhällsförening.

Aktuell karta över området med stigen inlagd

Strandskyddszone

Blå linjer markerar normalt strandskydd (100 m åt vardera hållet från strandlinjen räknat), svart markering är utvidgat strandskydd.

